

MITÄ KUULUU SOTE-UUDISTUKSELLE SOTE-JÄRJESTÖJEN NÄKÖKULMASTA?

Eduskunta ryhtyi ruotimaan hallituksen sote-esitystä 14.12. Lausuntokierroksen jälkeen lakiin saatiin sote-järjestöjen näkövinkkelistä joitakin parannuksia. Muun muassa yksityisen ja kolmannen sektorin palveluntuottajien käyttäminen on tuleville hyvinvointialueille vapaampaa kuin alkuperäisessä esityksessä kaavailtiin. Hyvinvointialueen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään vuosittain yhdessä alueen kuntien sekä muiden edellä mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Kaikkein tärkeimmät muutokset järjestöjen kannalta ovat Järjestämislain 6 ja 7 §:ssä:

”... Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa toimivien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.”

”... Lisäksi hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella toimivien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.”

Varsinais-Suomessa sosiaali- terveydenhuollon uudistuksen seurantaryhmä on jo kokoontunut joitakin kertoja pohtimaan hyvinvointialueemme tulevaisuutta ja jatkaa noin kerran kuukaudessa tästä eteenpäin. Ryhmän jäsenet ovat: Ilkka Kanerva (Turku), Ville Valkonen (Turku), Tiina Perho (Loimaa), Toni Eklund (Turku), Kirsi-Maria Jokinen (Salo), Janne Sjölund (Uusikaupunki), Satu Simelius (Sauvo), Jani Kurvinen (Somero), Ulla Huittinen (Salo), Liisa Norontaus (Turku), Eero Hynynen (Rusko), Reima Anolin (Somero), Kjell Wennström (Turku), Inger Wretdal (Kemiönsaari), Janina Andersson (Turku), Sofia Virta (Kaarina), Lauri Heikkilä (Marttila) ja Pirjo Lampi (Turku). Seurantaryhmä kokoontui maanantaina 14.12., jolloin Antti Parpo piti hyvän puheenvuoron sote-järjestöjen huolista liittyen siirtymävaiheeseen ja kuntien sekä hyvinvointialueen vastuunjaosta muun muassa sote-järjestöjen avustuksista.

Seurantaryhmän lisäksi toimii järjestämissuunnitelman, Tulevaisuuden sote-keskus-ohjelman ja rakennerahoitus - hankkeen ohjausryhmä, jossa järjestöjä edustaa sote-järjestöjen neuvottelukunnan puheenjohtaja Minna Rosendahl. Neuvottelukunta tiedottaa jatkossa osaltaan keskitetysti sote-järjestöille sote-valmisteluun ja sen etenemiseen liittyvistä asioista.

Varsinais-Suomessa ei ole toistaiseksi aloitettu hallinnollista valmistelua. Täällä keskitytään sisältöön eikä tehdä hallintoa ja rakenteita ennen kuin laki on hyväksytty. Tämän takia Varsinais-Suomessa ja esimerkiksi Pirkanmaalla tulee olemaan vaikeaa ehtiä siirtymään uuteen systeemiin suunnitellussa aikataulussa. Niillä alueilla, joilla on jo kuntayhtymät tehtynä, ei tämä aikataulu tule aiheuttamaan yhtä pahoja ongelmia.

Meille sote-järjestöille sote-uudistuksen lakipaketti on mahdollistaja, mutta ei varmistaja hyvälle tulevaisuudelle. Sote-järjestöjen tulevaisuus jää vieläkin vahvasti kiinni hyvinvointialueen/sote- maakunnan viisaudesta ja erityisesti valmistelevien virkamiesten näkemyksellisyydestä. Viimeistään demokraattisen päätöksenteon alkaessa olisi tärkeää, että uudessa organisaatiossa löytyisi selkeä rakenne ja vastuutaho sote-järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön hoitamiseen. Tähän tarkoitukseen soveltuisi hyvinvoinnin ja terveyden koordinoimiseen tarkoitettu jaosto, jolla olisi vastuu myös sote-järjestöjen avustusten valmistelusta ja kuntien kanssa tehtävän hyte-koordinoimisen totuttamisesta.